EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2023/1875

(2023. gada 10. maijs)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Vides aģentūras (EVA) 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Vides aģentūras 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0143/2023),

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras (turpmāk "Aģentūra") ieņēmumu un izdevumu pārskatu ([1]) tās 2021. finanšu gada galīgais budžets bija 64 867 177 EUR, t. i., par 27,64 % mazāks nekā 2020. gadā; tā kā Aģentūras budžetu finansē galvenokārt no Savienības budžeta un *EFTA* iemaksām (79,26 %), kā arī iemaksām saskaņā ar īpašiem nolīgumiem (20,73 %), jo īpaši *Copernicus* programmu;

B. tā kā Revīzijas palāta ziņojumā par Aģentūras 2021. finanšu gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") norāda, ka tā ir guvusi pamatotu pārliecību par to, ka Aģentūras gada pārskati ir ticami un pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi;

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. ar gandarījumu atzīmē, ka 2021. finanšu gadā veiktās budžeta uzraudzības rezultātā 2021. gada saistību apropriāciju izpildes līmenis bija 100 %, kas ir neliels 0,04 % pieaugums salīdzinājumā ar 2020. finanšu gadu; norāda, ka kārtējā gada maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 84,90 %, t. i., par 1,18 % zemāks nekā iepriekšējā gadā;

Sniegums

2. atzīmē Aģentūras sasniegumus tādās jomās kā bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām, cilvēku veselība un vide, aprites ekonomika un resursu izmantošana, ilgtspējas tendences, perspektīvas un atbildes pasākumi, un jo īpaši attiecībā uz konkrēto mērķi sniegt novērtējumus un rādītājus nolūkā atbalstīt Savienības ilgtspējas centienus; turklāt atzīmē, ka 2021. gads bija pirmais gads, kad tika īstenota *EEA-Eionet* stratēģija 2021.–2030. gadam, kas ir saskaņota ar Savienības politikas prioritātēm;

3. uzsver, ka Aģentūra sniedz pamatotu un neatkarīgu informāciju par vidi; atzinīgi vērtē tās 2021. gada darbības rezultātu kvalitāti, piemēram, *MapMyTree* rīka darbības uzsākšanu saistībā ar ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijas saistībām par 3 miljardiem koku; atbalstu sarunām par Eiropas Klimata aktu un Eiropas Zinātniskās konsultatīvās padomes klimata pārmaiņu jautājumos izveidei un jauna tīmekļa portāla izveidi, lai atbalstītu ziņošanu par troksni;

4. atzīmē, ka Aģentūra izmanto galvenos snieguma rādītājus (*KPI*), kuru mērķis ir kvantitatīvi uzraudzīt Aģentūras darbību, cita starpā saistībā ar tās operatīvā darba plānošanu, gada darba programmas izpildi un finanšu un cilvēkresursu pārvaldību; jo īpaši atzīmē, ka 2021. gadā galveno ziņojumu un novērtējumu izpildes rādītājs bija 89 %, kas bija nedaudz zemāks par plānoto, un budžeta izpildes līmenis bija 95,2 %, ko mēra kā procentuālo daļu no maksājumiem, kas veikti tiesību aktos/līgumos noteiktajā termiņā; atzinīgi vērtē to, ka *KPI* ir izpildīti, un Aģentūra ir pievērsusi uzmanību pasākumiem, kas var uzlabot tās darba efektivitāti un lietderību; tomēr iesaka Aģentūrai ņemt vērā rādītājus, kuri vēl nav sasniegti vai kuru izpilde atpaliek;

([1]) OV C 141, 29.3.2022., 12. lpp.

5. atzīmē, ka 2021. gadā Aģentūra turpināja efektīvu sadarbību ar *Eionet*, Savienības iestādēm, kā arī globāliem dalībniekiem; ar atzinību atzīmē, ka Aģentūrai ir bijusi būtiska nozīme, atbalstot vides un klimata pasākumus, ar kuriem īsteno Savienības politikas virzienus, Eiropas zaļo kursu un priekšlikumu par Astoto vides rīcības programmu ("8. VRP");

6. atgādina, ka 2021. gadā Aģentūra saistībā ar Eiropas zaļo kursu (*EGD*) un 8. VRP uzņēmās jaunus uzdevumus, lai atbalstītu Eiropas mērķu sasniegšanu vides jomā un arī veicinātu Savienības globālo saistību īstenošanu, tādējādi nostiprinot Aģentūras kā nozīmīga ar politiku saistītas vides informācijas avota pozīcijas;

Personāla politika

7. norāda, ka 2021. gada 31. decembrī bija aizpildīti 99,28 % no štatu sarakstā paredzētajām amata vietām, proti, 140 amata vietās, kas apstiprinātas Savienības budžetā (2020. gadā bija apstiprinātas 130 amata vietas), darbā bija pieņemti 3 pastāvīgie ierēdņi un 136 pagaidu darbinieki; atzīmē, ka 2021. gadā Aģentūrā strādāja arī 79 līgumdarbinieki un 18 norīkotie valstu eksperti; uzskata, ka turpmākajos gados Aģentūras darbinieku skaits būtu jāpalielina, lai pienācīgi varētu veikt ar Savienības virzību uz klimatneitralitāti, aprites ekonomiku un dabas atjaunošanu saistītos uzdevumus; atgādina, ka saskaņā ar Komisijas priekšlikumu regulai par dabas atjaunošanu, lai uzraudzītu tikai šīs jaunās regulas mērķus, būs vajadzīgas 12 papildu amata vietas; norāda, ka politikas veidotāji, īstenojot reformas, kas vajadzīgas klimatneitrālas nākotnes nodrošināšanai, izmanto Aģentūras specializētās zināšanas un atbalstu; tādēļ aicina Aģentūru un Komisiju izvērtēt iespējas šajā jomā un ziņot par to budžeta izpildes apstiprinātājiestādei; uzsver, ka nepietiekami Aģentūras resursi var mazināt iestāžu spēju pildīt saistības attiecībā uz Eiropas zaļo kursu;

8. ar bažām atzīmē dzimumu nelīdzsvarotību Aģentūras augstākajā vadībā, proti, to, ka 6 no 9 vadītājiem (67 %) ir vīrieši; atzīmē dzimumu līdzsvaru Aģentūras valdē, kur 18 no 38 (47 %) valdes locekļiem ir vīrieši; pieņem zināšanai dzimumu līdzsvaru Aģentūras kopējā darbinieku skaitā, proti, to, ka 112 no 206 darbiniekiem (54 %) ir sievietes; aicina Aģentūru veikt konkrētus pasākumus, lai pēc iespējas ātrāk palielinātu dzimumu līdzsvaru visos tās hierarhijas līmeņos, un ziņot par to budžeta izpildes apstiprinātājiestādei;

9. no informācijas par pasākumiem, kas veikti saistībā ar ziņojumu par 2020. gada budžeta izpildes apstiprināšanu secina, ka attiecībā uz personāla politiku Aģentūra ir izstrādājusi daudzgadu cilvēkresursu politikas pamatprogrammu, kas ir saskaņota ar *EVA-Eionet* stratēģiju 2021.–2030. gadam, pievēršoties piecām prioritārajām jomām; turklāt norāda, ka Aģentūrā ir labjutības koordinators;

10. no informācijas par pasākumiem, kas veikti saistībā ar ziņojumu par 2020. gada budžeta izpildes apstiprināšanu secina, ka attiecībā uz tiesību aktiem ilgtspējīga finansējuma jomā Aģentūra 2021. gadā piešķīra vēl vienu pagaidu darbinieku darbam ilgtspējīga finansējuma jomā, taču šī amata vieta finanšu shēmā ir ieplānota tikai uz trim gadiem, un pēc tam Aģentūra nevarēs turpināt šos atbalsta uzdevumus pašreizējā līmenī;

11. atzīmē, ka Aģentūra turpina ziņot Komisijai par savu resursu vajadzību novērtējumu; turklāt norāda, ka pēc apspriešanās ar Komisiju jaunajos tiesību aktos tiks iekļautas atbalsta funkcijas, turklāt Aģentūra uzskata, ka papildu atbalsta amata vieta saistībā ar paredzēto regulējumu par Dabas atjaunošanas likumu nebūs pietiekama;

12. ar gandarījumu atzīmē, ka Aģentūrai ir izstrādāta politika par personas cieņas aizsardzību un psiholoģiskās aizskaršanas un seksuālās uzmākšanās novēršanu, ko cita starpā papildina e-mācību kurss par ētiku un integritāti; norāda, ka Aģentūra savā iekštīklā nodrošina konfidenciālu konsultantu tīklu un praktisku informāciju par to, kā ziņot par iespējamu aizskarošu izturēšanos un kā sazināties ar konfidenciālu konsultantu;

13. atgādina, ka ir svarīgi izstrādāt ilgtermiņa cilvēkresursu rīcībpolitiku attiecībā uz darba un privātās dzīves līdzsvaru, profesionālo orientāciju visa mūža garumā un īpašu uz karjeras izaugsmi vērstas apmācības iespēju piedāvāšanu, dzimumu līdzsvaru visos personāla līmeņos, tāldarbu, tiesībām atslēgties, ģeogrāfiskā līdzsvara uzlabošanu nolūkā panākt pienācīgu pārstāvību no visām dalībvalstīm un personu ar invaliditāti pieņemšanu darbā un integrāciju, kā arī vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšanu pret viņām un plašu viņu iespēju veicināšanu;

Iepirkums

14. atzīmē, ka Aģentūra turpina aktīvi īstenot kopīgas iepirkuma procedūras ar Komisiju, izmantojot pamatlīgumus, kā arī izmanto dažādas Komisijas sistēmas un pakalpojumus;

15. no Revīzijas palātas ziņojuma secina, ka Aģentūra grozīja pamatlīgumu par ēku remonta un uzturēšanas pakalpojumu sniegšanu, no 500 000 EUR līdz 1 000 000 EUR divkāršojot sākotnējo maksimālo budžetu, un ka izmantotais pamatojums bija atkāpe, kas piemērojama sarunu procedūrām bez iepriekšējas publicēšanas, attiecībā uz kuru nosacījumi nebija izpildīti, un ka turklāt nebija izpildīti Finanšu regulas nosacījumi, kas ļauj grozīt līgumus bez jaunas iepirkuma procedūras; ar bažām norāda, ka Revīzijas palāta atzina šādu grozījumu par nepareizu; turklāt norāda, ka 2021. gadā nebija saistītu maksājumu;

16. atgādina visu publiskā iepirkuma procedūru nozīmi, nodrošinot godīgu konkurenci starp pretendentiem un iepērkot preces un pakalpojumus par vislabāko cenu, ievērojot pārredzamības, proporcionalitātes, vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas principu; prasa ieviest Komisijas izstrādātos e-iepirkuma IT rīkus; aicina iepirkuma pamatnostādnēs no jauna precizēt procedūras un veidnes; ar bažām norāda uz Revīzijas palātas konstatējumu par to, ka nepilnību skaits publiskā iepirkuma procedūrās turpina pieaugt un ka šīs nepilnības joprojām ir lielākais nepareizu maksājumu cēlonis lielākajā daļā Savienības aģentūru;

Pārredzamība un interešu konfliktu novēršana un pārvaldība

17. novērtē Aģentūras pašreizējos pasākumus un pastāvīgos centienus novērst un pārvaldīt interešu konfliktus un nodrošināt trauksmes cēlēju aizsardzību; atzīmē, ka 2021. gadā nebija nevienas atklātas, slēgtas vai nepabeigtas trauksmes celšanas lietas; atzīmē, ka 2021. gadā nav ziņots par interešu konflikta gadījumiem;

18. no informācijas par pasākumiem, kas veikti saistībā ar ziņojumu par 2020. gada budžeta izpildes apstiprināšanu secina, ka Aģentūra turpina sekot līdzi iesniegtajiem CV un interešu deklarācijām, un atgādina valdes locekļiem, ka šie dokumenti jāiesniedz brīvprātīgi, ja tie vēl nav iesniegti;

19. uzstāj, ka ir jāievieš sistemātiskāki noteikumi par pārredzamību, neatbilstību, interešu konfliktu, nelikumīgu lobēšanu un virpuļdurvju efektu; aicina Aģentūru stiprināt savus iekšējās kontroles mehānismus, tostarp izveidot iekšēju korupcijas apkarošanas mehānismu;

Iekšējā kontrole

20. atzīmē strukturālās pārmaiņas, kas notika pēc projekta "Nākotnes darbavieta" uzsākšanas; norāda uz gatavošanos kvalitātes pārvaldības sistēmas uzlabošanas projektam ar mērķi novērst konstatētos trūkumus, piemēram, tikai daļēju atbilstību kontroles vides, kontroles darbību un informācijas un komunikācijas pamatkomponentiem;

21. ar bažām atzīmē Revīzijas palātas ziņojumā konstatēto, ka pamatlīgums par ēdnīcu un ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu Aģentūras telpās tika pagarināts divos atsevišķos gadījumos un ka attiecībā uz pirmo pagarinājumu Aģentūra nebija reģistrējusi izņēmuma paziņojumu, kas neatbilst Aģentūras iekšējās kontroles standartiem, saskaņā ar kuriem ir jādokumentē, jāpamato un jāapstiprina visi izņēmumi; turklāt ar bažām norāda, ka attiecībā uz otro pagarinājumu Aģentūra sagatavoja izņēmuma paziņojumu attiecībā uz šo lietu, bet neiesniedza to centrālajā izņēmumu reģistrā; pieņem zināšanai Aģentūras atbildi, ka Covid-19 pandēmija traucēja plānot un izsludināt uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus jaunam pakalpojumu pamatlīgumam; aicina Aģentūru šajā sakarībā stiprināt iekšējās kontroles sistēmu;

22. no Revīzijas palātas ziņojuma konstatē, ka pakalpojumu līgumā par Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas atbalsta pakalpojumu sniegšanu Aģentūra izmantoja līguma grozījumu, lai pagarinātu pakalpojumu sniegšanu par vienu mēnesi – no 2021. gada 28. februāra līdz 2021. gada 31. martam; ar bažām konstatē, ka grozījums stājās spēkā tikai 2021. gada 22. martā, kad to parakstīja abas līgumslēdzējas puses, faktiski atstājot 22 dienu laikposmu pakalpojumu sniegšanai bez līguma; atzīmē, ka Aģentūra to gan bija konstatējusi, taču nebija reģistrējusi izņēmuma paziņojumu; pieņem zināšanai Aģentūras apstiprinājumu, ka kavēšanās notikusi neuzmanības dēļ; atzinīgi vērtē Aģentūras atbildi, ka tā pastiprinās savas kontroles un procedūras nolūkā gan mazināt risku, ka līgumu pagarināšana varētu aizkavēties, gan lai nodrošinātu, ka tiek reģistrēti paziņojumi par izņēmumiem gadījumos, kad Finanšu regula ir netīši pārkāpta;

23. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka saskaņā ar pamatlīgumu par IT pakalpojumu sniegšanu Aģentūra apmaksāja papildpakalpojumus atsevišķā darbu paketē par 25 000 EUR, tomēr iepriekš nepārbaudot, kādus precīzus profilus un dienas likmes darbuzņēmējs faktiski piemēroja, sniedzot pakalpojumus un izsniedzot rēķinus par tiem; pēc iepazīšanās ar Aģentūras atbildi konstatē, ka tā ir veikusi pasākumus, lai kliedētu Revīzijas palātas bažas par turpmākajiem pasūtījumiem;

24. atgādina, cik svarīgi ir stiprināt pārvaldības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu Aģentūras pienācīgu darbību; stingri uzstāj uz prasību ieviest efektīvas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai izvairītos no iespējamiem interešu konflikta gadījumiem, *ex ante*/*ex post* pārbaužu neveikšanas, budžeta un juridisko saistību neatbilstošas pārvaldības un problēmu nereģistrēšanas izņēmumu reģistrā;

Digitalizācija un zaļā pārkārtošanās

25. ar gandarījumu konstatē, ka 2021. gada aprīlī Aģentūra pieņēma *EVA-Eionet* digitalizācijas satvaru, īstenojot vairākus svarīgus pasākumus, piemēram, Aģentūras datu infrastruktūras modernizāciju un uzsākot projektus, kuros tiek pētīta mākslīgā intelekta izmantošana; atzinīgi vērtē to, ka Aģentūra 2021. gadā ieviesa vairākus jaunus digitālos un zināšanu produktus, tostarp izveidoja Eiropas klimata un veselības novērošanas centru, platformā *Climate-ADAPT* ieviesa Eiropas klimata datu izpētes rīku, kā arī sāka publicēt interaktīvos tīmekļa ziņojumus par gaisa kvalitāti un klimata apdraudējumiem;

26. attiecībā uz Aģentūras IT tīklu un kiberdrošības apdraudējumu vidi norāda, ka Aģentūra birojos ir ieviesusi "zilos/zaļos" tīklus, kur zaļais tīkls paredz darbinieku klēpjdatoru nošķiršanu no visām iekšējām sistēmām, bet zilais tīkls ir paredzēts klēpjdatoriem, kurus vēl nevar nošķirt un kuriem ir ierobežota pieejamā programmatūra;

27. atzīmē Aģentūras vides pārvaldības sistēmu un Aģentūras apņemšanos kļūt par klimatneitrālu organizāciju; norāda, ka Aģentūra 2021. gadā pasūtīja pētījumu, kura mērķis ir apzināt iespējamos pasākumus nolūkā samazināt Aģentūras siltumnīcefekta gāzu emisijas un palīdzētu līdz 2030. gadam panākt klimatneitralitāti;

28. atgādina, ka ir svarīgi palielināt Aģentūras darba digitalizāciju ne tikai attiecībā uz iekšējo darbību un pārvaldību, bet arī ar mērķi paātrināt procedūru digitalizāciju; uzsver, ka Aģentūrai šajā ziņā arī turpmāk jābūt proaktīvai, lai izvairītos no digitālas plaisas veidošanās starp Savienības aģentūrām; tomēr vērš uzmanību uz vajadzību veikt visus nepieciešamos drošības pasākumus, lai novērstu jebkādu apdraudējumu apstrādātās informācijas drošībai tiešsaistē;

29. mudina Aģentūru cieši sadarboties ar Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūru (*ENISA*) un Savienības iestāžu, struktūru un aģentūru datorapdraudējumu reaģēšanas vienību (*CERT-EU*), kā arī veikt regulārus riska novērtējumus attiecībā uz savu IT infrastruktūru un nodrošināt regulāru revīziju un testu veikšanu kiberaizsardzības jomā; ierosina visiem Aģentūras darbiniekiem, tostarp vadībai, piedāvāt regulāri atjauninātas ar kiberdrošību saistītas mācību programmas; aicina Aģentūru ātrāk izstrādāt savu kiberdrošības politiku, ieviešot to līdz 2023. gada 31. decembrim, un ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par sasniegto;

Darbības nepārtrauktība Covid-19 pandēmijas laikā

30. norāda, ka Aģentūra, reaģējot uz pandēmijas radītajiem ierobežojumiem, ieviesa pieņemšanu darbā tiešsaistē, ko atbalstīja darbā pieņemšanas platformas *Systal* ieviešana, un tas ļāva Aģentūrai 2020. un 2021. gadā pabeigt lielu skaitu darbā pieņemšanas procedūru un noslēgt no šiem gadiem ar zemu brīvo amata vietu īpatsvaru;

31. atzinīgi vērtē to, ka, neraugoties uz Covid-19 pandēmiju, Aģentūras darbs 2021. gadā joprojām bija efektīvs, elastīgs un tika veikts bez liekas kavēšanās; mudina Aģentūru praksē īstenot pieredzi, kas gūta attiecībā uz attālinātā darba un hibrīddarba metodēm, lai labāk organizētu to, kādas sanāksmes un uzdevumus turpmāk attālināti varētu veikt efektīvāk nekā klātienē;

32. norāda, ka, sagaidot regulu, ar ko nosaka kiberdrošības pasākumus Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās ("Kiberdrošības regula"), Aģentūra 2021. gadā jau sāka īstenot gan kiberdrošības pamatpasākumus, gan arī nulles uzticēšanās pieeju un daudzfaktoru autentifikāciju visiem iekšējiem pakalpojumiem, turklāt tika pārskatītas un līdz minimumam ierobežotas IT administratīvās privilēģijas;

Citi komentāri

33. atzīmē, ka 2021. gadā Aģentūra uzsāka daudzgadu un vairākkomponentu projektu, kura mērķis ir turpmākajos gados racionalizēt tās pārstāvību tiešsaistē un izstrādāt stingrāku tīmekļa satura politiku visās Aģentūras platformās, kā arī izveidot uzlabotu navigācijas loģiku; norāda, ka jaunā korporatīvā tīmekļa vietne atbildīs *WCAG 2.1* pieejamības pamatnostādnēm;

34. atgādina, ka ir svarīgi pietiekami informēt sabiedrību par bezdarbības riskiem saistībā ar cīņu pret klimata pārmaiņām un pielāgošanos tām, atzinīgi vērtē Aģentūras komunikācijas pasākumus šajā sakarībā – gan audovizuālos materiālus, tiešsaistes debates, ikgadējo fotokonkursu, gan vietējos komunikācijas pasākumus, un aicina Aģentūru izstrādāt un – ja iespējams – vēl aktivizēt savu darbību nākamajā periodā;

35. norāda, ka Aģentūra vadīja ES aģentūru tīklu (*EUAN*), tostarp lielāko daļu tā apakštīklu, rīkojoties saskaņā ar Savienības prioritātēm digitalizācijas, ekoloģiskās noturības un atveseļošanas jomā, cita starpā strādājot pie zaļās pārkārtošanās īstenošanas un veicinot videi draudzīgāku *EUAN* administrāciju;

36. aicina Aģentūru efektivitātes uzlabošanas nolūkā turpināt attīstīt sinerģiju (piemēram, attiecībā uz cilvēkresursiem, ēku pārvaldību, IT pakalpojumiem un drošību) un pastiprināt sadarbību, labas prakses apmaiņu un diskusijas ar citām Savienības aģentūrām kopīgu interešu jomās;

37. attiecībā uz pārējiem horizontāla rakstura konstatējumiem, kas pievienoti lēmumam par budžeta izpildes apstiprināšanu, atsaucas uz 2023. gada 10. maija rezolūciju par aģentūru sniegumu, finanšu pārvaldību un kontroli ([2]).

([2]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0190.